

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor.
 Fél évre 4 kor.
 Negyed évre 2 kor.
 Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadhatnak:
 Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., „Altalanos Tudósító” hirdetési osztálya Budapest.

Nyitáért petitsora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye

Magyar iskolák.

Állandó vita tárgyát képezi néhány év óta a közéletben az iskolák, kiváltképpen a népiskolák jellege. Ez a vita jelentékeny részlete a felekezeti küzdelmeknek, melyek sajnos, nap nap után tanúi vagyunk. Kié az iskola? Az egyháze vagy az államé? E kérdés körül folyik a vita, s a vitaközök nem egyszer ekkeseredten, minden tárgyalagossá hiján rontanak egymásnak.

Holott meddő, egészen meddő ez a szenvedélyeskedés. Mert az államnak esze ágában sincs az iskolák tulajdonjogába beavatkozni, viszont nem tagadhatjuk, hogy sok felekezeti jó hazafiakat nevel az iskoláiban.

A baj az, hogy mindkét félén akadtak tulzók. E tulzók megfélekedtek arról, hogy a magyar iskolának első és főkötelessége öntudatos, szabad polgárokat nevelni a magyar nemzeti állam számára. Hazafiakká kell nevelni a gyermekeket, akiket Magyarország iskoláiban oktatnak!

Magyarország számos vidékén — sajnos — még mindig úgy vagyunk, hogy a jó magyar hazafiak nem teremnek maguktól. Azzá kell nevelni őket az iskolában. S amely vidéken nem ezt a fölvetel tartják szemük előtt az illetékes tényezők, ott veszett ügy a magyarság ügye.

A felcsigázott felekezeti érzés a nemzeti ügyek vidékeken együtt jár a nemzeti ügyek kiélesülésével. Elénken igazolják ez

állítás valódiságát a legutóbbi évek eseményei. Például a felvidéken a pánszlávizmus karöltve jár az ultramontánizmussal. Veszedelmes, állambontó jelszavak röpködnek ott szerteszéjjel.

Ki merné ily körülmények között kétségbevonni az államhatalomnak azt a jogát, hogy tőle telhető alkotmányos eszközökkel megakadályozza a külföldről táplált nemzetiségi propagandát?

Az iskolában kell megvetni a lelkekben a magyar hazafiasság fundamentumát. És amely iskolákban a felekezeti czélok ezt a nagy elvet elhomályosítják: ott igenis éreztessék hatalmának és tekintélyének teljes súlyát a magyar nemzeti államhatalom.

Vizsont arra teljes joga van mindenik felekezeti egyháznak, hogy a valláserkölcös szellemet tőle telhető erővel és buzgósággal ápolja és juttassa érvényre a magyar iskolákban. Mert az igaz hitvallással együtt jár az erkölcs és akik ezt ollják be az ezer és százezernyi iskolás lelkebe, azok nem teljesítenek kisebb missziót, mint a magyar nemzeti állam bajnokai.

Ne folytassuk tehát a meddő vitát az iskolák jellege fölött. Az egyház iskoláit senki el nem akarja venni, az állam legkevésbé. Hisz örül, ha a maga iskoláit fenn tudja tartani. 13000 egyházi iskola áll szemben 3000 állami iskolával, — ez az arány megnyugtathatná az egyház legvérmesebb előharczóit is. Aki rémképeket lát és harcot hirdet, az nem cselekszik sem az egyház, sem a haza javára.

Mert a magyar nép, mint államalkotó nemzet szempontjából, az iskolának, legyenek azok akár felekezeti által fenntartottak, akár államiak, egy minden más szemponton felül emelkedő czélt kell szolgálni:

Hű hazafiakat nevelni!
 Ebben versenyezzenek iskolaföntartók és tanítók.

A Zrinyi-émlék ügye.

Lapunk jelen számában a perlaki társas-kör adományát, dr. Csury Jenő min. titkár gyűjtését, a csáktornyai népiskola leányosztályainak és több perlaki és csáktornyai, a Zrinyi-émlék ügyében megindított mozgalom lelkes pártolójának adományát mutatjuk ki. Dicséretre méltó a kis csáktornyai derék hontelnyok adakozása, kik szívesen adótt filléreikkel részeseivé akartak lenni az ügynek és elismerés illeti Perlak közönségét, mely maga is gyűjt a Gáspárics-émlékoszlop rácszatára, hogy minket támogat. A perlaki járás főszolgabírája újabb folytatolag beküldötte gyűjtését. Derék földink dr. Csury Jenő min. titkár, muraközi földbiratos, ki távol szülőföldjétől szeretettel gondol a kedves otthonra, budapesti ismerősei között gyűjtött. A csáktornyai áll. polgári iskola fiú- és leánytanulói is kivették részüket a lelkesedésből. Igazgatójuk szép összeget küldött be hozzánk, melyet a polgári iskolai tanulók gyűjtöttek. Ugy az ő adományait, mint a perlaki járásban eszközölt gyűjtés eredményét legközelebb kezdjük kimutatni.

TÁRCZA.

Iskola és egyház a magyar nemzetiügy szolgálatában nemzetiügy vidéken.

Irta és a »Muraközi Tanítóképző«-nek 1901. május hó 18-án Perlakon tartott közgyűlése alkalmával felolvasta: Zrinyi Károly tanítóképző-intézeti tanár.

A mikor ezeket az igazán apostoli szavakat olvastam, egy sajátos érzésnek jöttem rezgésbe a húrjai szíveim mélyében. A mi fölött oly sokszor, oly sokat gondolkoztam, mondhatni keserűséggel tépelődtem, éppen egyik illetékezebb faktor részéről, a kinél azonban nem szabad elfelejteni, hogy 48-ban Bem oldalán honvéd-lőhadnagy volt, — egy nagyon is illetékes alkalommal hangzott el, hogy az egyház igenis nemcsak hogy nem tarthatja magát távol a magyar szellem terjesztésének, a hogy mondani szokás, a magyarosításnak munkájától, de sőt részt is követel magának belőle. Urbi et orbi versenytársnak szegődik s a pálmából magának is vindikál egynehány levelet.

Itt jutott tehát kifejezésre a mi óhajunk. Az iskolának és egyháznak találkozására volt ez a nemzeti ügy szolgálatában. Versenyzés a porondon, kié a nagyobb érdem a hazafis munkából?

Az első benyomása ennek a beszédnek az volt réám, hogy ez csak álomszamba mehet. A főpásztor megeresztett egy hangzatos frázist, hogy egy pár éljenne szert tegeyen s minden marad to-

vább a régiiben. Mert én legalább s talán mi mindnyájan, a kik itt vagyunk, úgy nevelődünk, vagy legalább az a hit gyökerezett meg bennünk, hogy az egyház a haza szolgálatában nem fáradozhat, mert Isten igéinek szertartásos hirdetésén kívül egyéb hivatása nincsen. Minket itt a Muraközben legalább ehhez a fölfogáshoz hozzászóktattak!

Nem sokáig maradtam azonban abban a kétségben, hogy az a kijelentés csak illúziószámba menjen.

Ugyancsak a tavalyi nyarat Vas-vármegyében töltöttem. A szomszéd megyében, ugyancsak nemzetiügy vidéken: a vendek között. Erintkeztem elsősorban tanítókkal s aztán sokszor lelkesekkel. Láttam egynehány iskolát is. Beszélgettem az odaváló néppel. Részt vettem különféle összejöveteleken s meghallgattam néhány egyházi prédikációt is. S csakhamar arra a meggyőződésre jutottam, hogy nem illúzió az, mit Németh püspök Temesvárt mondott s hogy igazán féltékenykedő hazafiságból szóllalt föl csak akkor, a mikor azt gondolta, hogy a tanárság kizárólagos missziót akar gyakorolni a nemzet asszimilációjában, mert a magyarosítás apostoloskodásában fáradozik másutt az egyház is.

Ott a vend vidéken a legelrejtettebb falusi iskolában is magyarosít a tanító. Nem mint tantargyat tanítják a magyar nyelvet, a hogy azt az idegenajku iskoláktól az 1879. törvény kívánja, de magyar a tanításnak a nyelve. A szószéket fölhasználják a lelkészek arra, hogy minden egyes alkalommal tüntessenek magyar érzelmeikkel nem-

csak a n. n. diákmiséken, mint sok helyen, hanem a népek szánt nagymiséken is, s bár vend nyelven, de nem mulasztanak el egyetlen egy alkalmat sem, hogy a híveket a magyar Haza iránt való kötelességeikre ne figyelmeztessék.

S innen van az, hogy az ottani köznép, ha nem beszél is még most mind a magyar nyelvet, de legalább magyarul érez. Az intelligencia meg büszke az ő magyarságára. Megérez minden hullámverést, mely az ország szíve felől fölfűt végig söpri. A mi pedig nagy szó ezen a félreéssé helyen, mert nemcsak hogy távol esik a központtól s a közlekedési eszközök hiányában jóformán tőle el is van szakítva: de két irányban, a horvátok és szlovének felől, körül van véve olyan ellenséges-irányzatu aspirációktól, melyek hazafis érzelmeiket fenyegetik azzal a törekvéssel, hogy őket idegen eszméknek megnyerve, a Haza hullén gyermekeivé tegyék.

S a pajzsot, melylyel idegen nyilak ellen védekeznek, az egyház kovacsolja számukra. Az iskola nincsen izolálva. A tanító munkájában nem bénítja az egyház akadékoskodása, de még indolenciája sem; hanem az iskolából kibocsátott rajt följoga a templom s a munkát, melyet a tanító megkezdett, folytatja a szószékről a lelkütyű. A lerakott alapot tovább építi, s a tanítóval karöltve, társadalmi téren betetőzi oly szilárd alkotásban, melynek vastag falain bármely ellenséges hullámverés is megtörik.

Voltak azután másfelé is öröndetes tapasztalataim!
 Voltam három esztendővel ezelőtt az ország

KULÖNFÉLÉK.

Fogadják mindnyájan a Zrinyi-emlék halálját a gyűjtésért és adakozásért.

Lapunk m. számában a muraközi tanítókör adományát tévedésből ismételtlen mutattuk ki. Ezért 20 koronát a gyűjtés kiemutatott eredményéből levonásba hozzuk.

Tizenhatodik kimutatás.

Társaskör	Perlak	10 k.
Sipos Károly gyógyszerész		2 k.
Tóth Sándor áll. isk. igazgató		1 k.
Szűcs Lajos min. titkár	Bpest	1 k.
Pap Dezső min. fogalmazó		1 k.
Navratil Ákos		1 k.
Samassa Aurél		1 k.
Fábry István		1 k.
Ádám Géza min. s. titkár		1 k.
Rambowski Jenő		1 k.
Ary Pál		1 k.
Bally István		1 k.
Bálint Sándor		1 k.
Bálint Sándorné		1 k.
Ifj. Csury Jenő		1 k.
Pálya Mihály polg. isk. igazgató		
Csáktornya		2 k.
Heffig József (negyedszer) Csákt.		1 k.
Mikszavári felső tanterembeli tanulók adakozása (Sosterics E. gyűjtése)		2 k.
Özv. Vutsák Miksáné Csáktornya		2 k.
Schrenk Ignác		1 k.
Schrenk Ignáczné		1 k.
A népisk. leányosztályainak tanulói		12 k. 80 f.
	Összesen	46 k. 80 f.

Lapunk m. számának kimutatása 1815 k. 48 f.

Mindössze 1862 k. 28 f.

Levonva a tévedésből kétszer kimutatott 20 k.

Az eddigi gyűjtés eredménye 1842 k. 28 f.

A csáktornyai népiskola leányosztályainak adakozói.

I. leányosztály: Simon Irma 20, Tóth Anna 20, Mosmóndor Teréz 10, Lipics Mari 10, Lipics Örzse 10, Meider Emilia 10, Pecsornik Anna 10, Benedikt Katinka 10, Pé-

yer Ella 40, Gábrecz Matild (Buzás) 20, Ivacsics Teréz 8, Dobosy Irma 10, Kovacsics Ella 20, Vaszary Irma 10, Korent Fáni 8 fill.

II. leányosztály: Bachrach Jolán 20, Wollner Szidi 10, Benedikt Elza 20, Sneiczker Juli 10, Löwenstein Betli 10, Neubauer Anna 5, Steiner Frida 10, Szvacsina Kati 10, Neumann Gizella 10, Sáfrán Ilona 10, Gábrecz Józsa 40, Tóth Kati 10, Zrinyi Delinke 20, Petrics Viki 20, Pelecz Anna 10, Bellák Anna 20, Ápter Sári 10, Bencze Kati 6, Huszár Etelka 4, Barcsa Mari 20, Strausz Lili 10, Mattyán Mari 10, Patahta Mari 10 f.

III. leányosztály: Benedikt Metta 20, Bachrach Malvin 20, Hirschsohn Gizella (Buzás) 20, Schneider Ella 20, Brandl Regina 2, Ivacsics Juli (Buzás) 8, Friedländer Flóra 10, Neubauer Mariska 5, Sáfráncz Borbálya 2, Dobsa Kati (Buzás) 10, Martincsevics Margit 10, Grábár Mari 4, Hirschler Karolin 4, Piczek Fáni 2, Pecsornik Irén (Nyirvölgy) 10, Szinovecz Zsófi 20, Reizer Ludmilla 40, Antonovics Mari 20, Horvát Szabina 2, Mavrek Erzsébet 2, Schneider Pepi Magyarossy Rózi 4, Csescinovics Pepi 4, Divják Mari 6, Benedikt Alice 40, Himfy Kati 10, Istvánovics Anna 4, Hanzsel Mari 4, Kocsis Anna 4, Hálics Monika 2, Fürst Kornél 20, Berger Kornél 10, Scheffer Gabriella 14, Bubek Bára (Battyán) 4, Pokrivács Mari 4, Korunek Mari (Battyán) 2, Breznik Anna (Battyán) 2, Gránicz Paula 4 fillért.

IV. leányosztály: Hoffmann Zelma 40, Pokrivács Éva 20, Heilig Juliska 40, Behöjnik Etel 10, Habián Éva 10, Novák Irma 20, Kopcsándy Teréz 20, Held Blanka 20, Ivacsics Mari 10, Vrána Ilona 20, Grész Etelka 10, Pollák Linka 10, Slezinger Irén 10, Nuzsy Stefi 40, Neubauer Ilona 10, Strasser Irma 20, Strausz Rika 10, Neufeld Olga 10, Fliszár Juli 10, Dénes Jolán 40, Hotz Matild 20 fill.

A további gyűjtés eredményét lapunk jövő számában fogjuk folytatólágg közölni.

északi részében, megint csak idegenajku nemzetiség között: a szepesi szászok hazájában. De az egyházat itt is a nemzeti ügy szolgálatában találom. Egy körmeneten volt alkalmam erről meggyőződnöm, a mikor ezek magyar énekét hallottam. Pedig a szepesi német körül van véve tótól, lángyelőtől, meg ruthéntől is. Nagyon is konzervatív nép, mely a középkorból eredő egykori kiváltságait még most is emlegeti. Faji jellegére s nyelvére meg éppen büszke s féltékeny: s mind-ezekből kifolyólag ónhitt, elbizakodottságában más fajtát szemben elzárkózott. S ez, a szlávágnál határozottan intelligensébb népfaj, mégis szájára veszi a magyar szót s nem fél, hogy elkárhozzék akkor, a mikor jórésben egy általa meg nem értett nyelven indítja utnak a magasságba — hálaltel kebelének szolozsmáit a Mindenható trónjának számolya elé!

Sz mindenesetre az egyháznak az érdeme, mely nem botorságot lát abban, ha hívei a magyar szót használják tlepmi funkció alkalmával, hanem éli vele kétségkívül abban a hazafias tudatban, hogy ezzel is lerak egynehány tégladarabot — s bár szerény és sokaknak fölfogása szerint nevétségnek talál mértékben és módon, de mégis hozzájárul általa a konszolidációnak kiépítéséhez.

Bizonyára lesznek ehhez hasonló esetek más-hol is, nem mondom sok helyen — természetesen mindig nemzetiségi vidéket s felekezeti különbség-nélkül érte — melyek midazt bizonyítják, hogyha az egyházbán komoly akarat van, a nemzeti ügy állapása nemzetiségi területen sem feneklik meg; az iskola a falakon belül eredménytel munkálkodhatik nemzeti szellemben is; s nem kopik le az ifjú generációról nyomtalanul az itt képződött vékony magyar máz sem, a mikor az iskolát elhagyja: mert ott a szentegyház,

mely a fonalat kezébe veszi, a tanító munkáját folytatja, azt megerősíti, betetőzi!

Ha tehát ezeken a nemzetiségi vidékeken így gondolkozhatik az egyház s nem szenved általa az egyháznak sem a tekintélye, sem vallásos jellege, sőt némely országokban egyenesen az egyházat használják föl a nemzeti szellem, az állam-eszme terjesztésére, mint pl. kiválóan a gör. kel. vallásnál látjuk, sokszor a mi rovásunkra is, a hol a szláv ritus egész nemzeteket elszlávított, kérdem én és kérdezhetjük mindnyájan: miért nem lehetne felhasználni minálunk is az egyházat az iskolával karöltve a mi fajunknak a javára, vagy mért nem lehet meg legalább az egyetértés az iskola és egyház között országszerte, az összes nemzetiségi területeken, a hogy ez némely vidékeken, de csak szórványosan tényleg meg is van? Mennyire változhatnak meg minden rohamosan!

Egy század alatt helyrehozhatók az ezred-é elmúlásait. Az iskola végezn munkáját a padsorokban; megtanítaná a zsenge nemzedéket a tudományokon kívül a hazaszeretetre is. A tanító fokozódó lelkesedéssel teljesítené hivatását s bátran is, mert előjárójától tartania nem kellene. S ha hozzá a lankadni kezdő lanyha tanítót papi előjárója hazafias kötelességeire még néha nógatná is, a rendelkezésére álló eszközök igénybe-vételével: a maga hazafias érzelmeivel, a tantár-gyak keretében, hazafias iskolai ünnepek rendezésével, — évről-évre kibocsájtathatna egy-egy rajt, melynek kebelében föl van építve az oltár a hazaszeretet számára s csak az egyháznak volna a dolga, hogy annak úszkét ez oltáron, a Haza javára és pedig kiolthatatlanul, továbbra is lángban tartsa.

(Folyt. köv.)

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter dr. Zakál Lajos perlaki ügyvédet a nagykanizsai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Jakcsin József ker. állatorvos Czirkveniczáról eljegyezte Szabolcs Tónika kisasszonyt Kollibás Máté nyug. alvezredes mostoha leányát Novigrádon.

— **Hivatalos látogatás.** Odor Géza zalaegerszegi pénzügyigazgató a járás főszolgabírájának kíséretében f. hó 13-án megvizsgálta a mura-siklósi és beliczai körjegyzőségeket.

— **Uj menházi vezetők.** Horváth Francziska a dráva-csányi, Kollarics Richardne a zalaujvári menedékház vezetésével megbízottak.

— **Bizottsági engedély.** Tóth Sándor perlaki áll. elemi iskolai igazgató-tanítónak Zalavármegye közigazgatási bizottsága engedte, hogy a Perlakon székelő alsó-muraköri takarékpénztárnál igazg. tag lehessen.

— **Évzáró vizsgák.** A helybeli községi elemi fiu- és leányiskolában a évzáró vizsgálatok a f. tanévben a szokottnál korábban tartattak meg. Ugyanis a mindinkább nagymérvben terjedő kanyaróvírvány miatt a kis elemi iskolai tanulók vizsgálata f. hó 17-én délelőtt tartatott meg, melyen az iskolaszéki tagok, számos szülő és tanügybarát vett részt. A tanév ünnepélyes befejezése ezidén elmarad, az értesítők kiosztásának napja, mely a tanulóknak tudomására fog hozatni, egy későbbi időre határozottat el.

— **Árvaházi felvétel.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter néh. Krampatis János stridói volt áll. isk. tanító Margit és Magdolna nevű árvaínak a kecskeméti árvaházba fölvetélt elrendelte.

— **Meghívó.** A »Zalamegyei Áll. Tanító-testület ez évi rendes közgyűlését Perlakon, július 3-án és 4-én fogja megtartani a következők renddel: Julius 3-án d. u. 6 órákor előértekezlet az állami iskolában. Utána ismerkedés a nagyvendéglőben. Julius 4-én reggel 8 órákor »Veni sancte«. Mise után Gasparics Márk szerkesztés-szabadsághős emlékoszlopának megkoszoruzása az elnök beszéde kíséretében. 9 órákor közgyűlés a »Társaskör« nagyvendéglői helyiségében következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. — 2. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. — 3. Évi jelentés. Irta és felolvassa: Waligruszky Antal alelnök. — 4. »A házi és iskolai nevelés napjainkban«. Irta és felolvassa: Nagy Ferencz draskoveczy tagtárs. — 5. »Az állatvédelemről«. Irta: Hajgató Sándor. Felolvassa Farkas Vilma tagtársnő. — 6. »A növényvédelemről«. Irta: és felolvassa Kaan Irma tagtársnő. — (10 perc szünet.) 7. »A testi fenyték az iskolában«. Irta és felolvassa: Banekovich Janos, nagyhanizai tagtárs. — 8. »A szeretet és bot«. Irta: Körmeny Pál. Felolvassa: Kertész József. Ülés után társasbéd a nagyvendéglőben. E közgyűlésre a m. t. tagokat és érdeklődőket meghívja: Nagy-Kanizsán, 1901. jun. 12. Szalay Sándor testületi elnök. — Az elszállást ohajtlók június 27-ig jelentkezzenek Tóth Sándor perlaki áll. isk. igazgató úrnál. Mivel az elszállásolás korlátozott számban történhetik, azok a t. tagtársak, kik meglehetik, csak a közgyűlés reggelén érkező vonatokkal sziveskedjenek jönni. A Zalaegerszegi vidékeről jövő tagtársak kedvező vasúti összeköttetéssel Nagykanizsa felé jöhetnek július 3-án az innen d. u. 2 óra

47 perczkor induló vonathoz csatlakozva. A vasuti állomás Mura-Király. Innen Perlakra kocsin 20 perc. Minden kocsi (esetleg 5 személyre is) 2 kor. — Minden tagtárs sziveskedjék az érkezés idejéről is értesíteni Tóth Sándor igazgató urat, hogy kellő számú kocsirol gondoskodhassék. E czéloból a visszautazáskor is nála kel jelentkezni.

— **A légrádi uj plébánosról.** Fábián Gyuláról írják, hogy folyó hó 16-án foglalta el hivatalosan állását. Ebből az alkalomból ugy az értelmiség, mint a nép részéről meglev ovációkban részesült. Az üdvözlő beszédekre adott válaszában az uj plébános ígérte, hogy mindazon kötelességeket, melyeket ma elfoglalt uj állása szab eléje, töle telhetőleg teljesíteni fogja. Kijelentette, hogy minden törekvése oda fog irányulni, hogy a kineveztetése óta reá fogott hazafiai érzését sértő, rosszakaratu rágalmakat működésével megczáfolja. Ő nem tehet arról, hogy nem a szoros értelemben vett magyar hazában, hanem annak egyik hozzá tartozó részében, Szlavóniában született. De azért magát mindig magyarnak tartotta s tartja ma is. Biztosítja a megjelenteket, hogy benne sem mint papban, sem mint a község polgárában, sem pedig mint magyar hazafiban nem fognak csalatkozni. Végül kérte a tisztelőket, hogy fogadják kebelükbe és sorozzák munkatársaik közé a nemes czelök tovább fejlesztésének nagy munkájában.

— **A dráva-vásárhelyi** állami el. népiskolában f. hó 13-án tartattak a vizsgálatok, mely alkalommal a tanulók a hallgatók előtt is megmutatták magyar nyelvben való előmenetelüket. Jelen voltak: Kecskés Ferencz plébános, egyházmegyei tanfelügyelő, Filipich Lajos plébános, Kornfeind Nándor iskolaszéki elnök, Löwensohn Miksa gondnok, Csakathurner Ignác kereskedő, Frász Tamás s jegyző, Sráy Ferencz dráva-sztiváni, Sráy György zala-tárnoki és Sosterics Elek Miksavári tanítók. A szorgalmas és a magyar nyelvben előmenetelt mutató tanulók meg lettek jutalmazva szép képes könyvekkel, melyek megvételére a következők adakoztak: Dráva-Vásárhely község 10 kor., Kornfeind Nándor 2 kor., Löwensohn Miksa 2 kor., Zsneider Jakab 1 kor., Krikovics Jakab 1 kor. A tanulók közt 30 drb könyv osztatott ki. Ugy a vizsgán megjelentek, mint a szives adakozók fogadják ez uton is a tanítótestület őszinte köszönetét.

— **Hadgyakorlatok.** A helyben állomásozó uhlanus osztály — csatlakozva a varazsdi osztályhoz — augusztus 1-én indul rendes őszi gyakorlataira, mely ez évben a Dolnji-Miholjác és Pécs közötti nagy hadtestgyakorlatokkal van egybekötve. Városunkba ez időre a marburgi 5. dragonyos ezred érkezik, vidékünkön gyakorlatozik és részben a kaszárnyában, részben a városban szállásoltatik el.

— **Országos vásár.** Csáktornyan a jövő hónap 1-én, hétfői napon, országos vásár tartatik. Ezen kívül még a folyó évben három orsz. vásár lesz Csáktornyan, és pedig augusztus hó 3-án, október hó 14-én és november hó 25-én.

— **Óvoda bezárás.** A helybeli kisdudóvoda — tekintettel a még mindig nagy mértékben uralkodó kanyaró járványra — folyó évi julius hó végéig a rendes szünidő beszámításával — bezaratolt.

— **Uj képes levelezőlapok.** Könyvkereskedőnk egy újabb, eredetien összeállított levelezőlappal lepte meg közönségünket. Az ó-vár kitünően sikerült képe övezve a fő-

kapu nagytöltjével. A kép felső közepén Zrinyi Miklós a költő és hadvezér arczkép mása van beekelve. Tekintettel a most folyó Zrinyi-emlék mozgalomra, bizonyára élénk érdeklődés tárgyat fogja képezni.

— **Figyelmeztetjük** t. olvasóinkat lapunk mai számának hirdetési rovatában megjelent »Concordia sorsjegyek« című hirdetésre, melynek főnyereménye 30.000 korona és huzása visszavonhatatlanul 1901. junius 25-én lesz.

— **Jégeső.** Mult vasárnap Pusztafa és Dráva-Vásárhely környékén igen erős zivatar volt, majd diónagyságu jég eset, a mely különösen Varasd és Pusztafa között igen nagy károkat tett a vetésekben. Dráva-Vásárhelyen Meider Mór vendéglös mészárszékebe beütött a villám és azt jelentékenyen megrongálta.

— **Lopás a kaszárnyában.** Sisak Simon és Magyarics István helyben állomásozó dsidás-ezred 6-ik századához tartozó dsidások kárára f. hó 8-án reggel a zárt szobából az ajtónak átkulccsával történt felnyitása után zárt börtöndüket ismeretlen tettes feltörte és onnan Sisak kárára 30 kor. készpénz, 4 darab csizmakéfé és 1 beretvát összesen 39 k. 60 f., Magyarics kárára pedig 30 kor. készpénz, 1 inget és alsónadrágot összesen 33 kor. értékben ellopott. A csendőrség a század parancsnokságával a nyomozást megajtetta és megállapított, hogy a lopást a katonák maguk közt követték el. A tettes kiderítése a parancsnokság részéről foganatban van.

— **Anyakönyvi hírek.** Csáktornya nagyközség anyakönyvi kimitatása f. évi május haváról a következő: Születtek: Zugmeister Ferencz, Zadravecz Flórián, Szalmay István, Pokrivács Ilona, Jagecz Ilona, Zsilávecz Mária, Dobán Irma. Halálozások: Petrics Antal 17 é., Zelenko Ilona 12 napos, Jagecz Mihály 76 é., Gráh Ilona 4 é., Zadravecz Flórián 20 napos, Zsilávecz Mária 7 napos, Gáspárics Imre 12 é., Premus János 12 hónapos. Házaságot kötöttek: Doklea Mihály Bisztrovics Máriával, Löwinger Lipót Schlesinger Flórával, Zobay Mihály Habián Genovévával, Fluksek Mihály Csuk Klárával, Lewy Ede Pulay Reginával, Králl Mátyás Schaffhauser Ionával.

K ö z g a z d a s á g.

A szőlő peronosporája.

A legjobb eljárás a betegség ellen való védekezésre.

A legtöbb gazda, különösen a kisbirtokosok, nem is használ égetett meszet, hanem oltott meszet. Lemérésről szó sincsen, csak úgy tesz bele egy pár kanállal s az odat színéről határozza meg ennek jóságát. Hogy milyen permetező odatok kerülnek így ki, arról eléggé meggyőző bárkit egy séta valamelyik nagyobb község szőlőskertjében, a permetezés után 7—8 nap múlva.

A mi a hatást illeti, azt ősszel látjuk a szegény tőkéken, a melyeket nemcsak a peronospora, de a permetezés is alaposan megdézsmált. Vajjon vizsgálják-e az odatot kénhatására nézve?

A kiszgazda egyáltalán nem s nagyobb szőlőgazdaságokban is csak itt-ott. A legtöbb helyen leméri az anyagot s minden további nélkül permeteznek vele, vagy szemérmétrek határozzák meg az odat jóságát.

Ilyenförmán különösen az első permetezés után a gyöngye lomb és hajtásvegek leperzselése napirenden van. A »bordói por«-ból készült odatnál mind-ezek elesnek.

Az odat elkészítése kevés időt vesz igénybe, ügyességet s szakismeretet nem kíván s maró hatása nincsen, így a lombperzselésről szó sem lehet.

A permetezésnél esetleg kimaradt odatot jól bedugaszolt hordóban a másik permetezésig eltarthatjuk a nélkül, hogy az megromlana.

A permetező készülek porlasztó makkját sohasem dugaszolja el, a mi pedig házilag készült rézgálic-keveréknél igen gyakran megtörténik.

A szőlő zöld részeire határozottan jobban tapad, mint a rézgálic-keverék és még nagyobb mennyiségű csapadék (eső) sem képes lemosni.

Ezen előnye különösen figyelembe veendő. Ennyit óhajtottunk az uj anyagról elmondani három évi kísérlet eredménye alapján, összehasonlítva a házilag készült rézgálic-keverékkel.

A fent ismertetett előnyökkel bíró dr. Aschenbrandt-féle »bordói-por«-t, a németország szabadalom szerint, már hazánkban gyártják.

Egy kat. hold szőlő évi 3-szori permetezéséhez kell belőle: az első permetezéshez 1 1/2 % os odat (3 hl. odat = 4 1/2 kg. por), 2-ik permetezéshez 2 % os odat (5 hl. odat = 10 kg. por), a 3-ik permetezéshez 1 1/2 % os odat (6 hl. odat = 9 kg. por), összesen tehát egy évre 1 kat. hold szőlőre kell 23 1/2 kg. dr. Aschenbrandt-féle »bordói-por«, a mi, 70 fillérrel számítva kilogrammját, 16 korona 45 fillért tesz ki.

Ezzel szemben a 2 % os rézgálic és más keverékhez kell, a 3 permetezésnél szintén 14 hl. odatot számítva, 28 kg. rézgálic, a mi 66 fillérvél kitesz 18 korona 48 fillért, a mihez jön 28 kg. égetett mesz, ára 84 fillér, az összes költség tehát 19 korona 32 fillér.

A dr. Aschenbrandt-féle »bordói-por« használata tehát nemcsak jobb és biztosabb hatású, mint a házilag készült rézgálic keverék, de még olcsóbb is évenként és holdanként 2 korona 97 fillérrel, és elmarad alkalmazásánál a hosszas és pepecselő munka.

A makacs gyomor.

Az illető, a ki rosszul emészt, szomorú és lehangolt lesz. Környezetének legesekelyebb ellenmondását sem bírja eltűrni, nagyon ingerlékeny és hozzátartozói nagyon nehezen tudnak valamit kedvére tenni. Fizikai tekintetben a dolog még másképp áll. Az ember fél minden tápláléktól, mert azt tapasztalta, hogy mielőzt azt magához veszi, időnkint szörnyű fájdalmakat okoz. Először légzési nehézségeket érez az ember és oly érzés támad, mintha valamely nehéz tárgy fekkéne a gyomron. Erre oly heves görcsök következnek, mintha a belek szét akarának szakadni vagy pedig makacs égest érzésk. Ha oly étkek kerülnek oda, amelyeket a gyomor nem bír megemészteni, akkor hányási rohamok állnak be, melyek a testet nagyon kimerítik. Főfájásban, valamint bélfájalmakban szenvedünk s így a belek szintén nem működnek jobban a gyomornál, minthogy ennek rossz befolyásától szenvednek. A vér eszéngenyedik és általános nagy elgyengülés a következménye ezen állapotnak. Ujtsa ön meg vért egy hatásos erősítő szer alkalmazása által, aminek a Pink-labdacsok és kétszertelenül ugyanolyan eredményt ér el, mint Schreiber Mór ur, tekintélyes kereskedő Bélfényeren, u. p. Tenke. Ez a nevével vette be a Pink-labdacsokat és annak ez által egészségét ismét visszacserezte. Kijelenti, hogy ezen labdacsoke nejt oly gyomor-bajból gyógyították ki, amelyben több hónapon át szenvedett, valamint a folytonos fejfájásból, amely szenvedésait csak fokozta. Mindez most eltűnt — mondja a férj — és egészsége, nagyon rövid, de rendkívül hatásos kezelés után, kitűnő.

A Pink-labdacsok a vér megújítása által meggyógyítják a vérszegénységet, sápkört, neurastheniát, idegbajt és rheumat. Ezenkívül nagyon hatásosak mindennemű túleröltetés vagy kicsapongásból származó általános gyengeségnél.

Kapható minden gyógyszerertárban, valamint Ausztria-Magyarország főváktárában **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, (Budapest, Király-utca 12.) írt 75 krétt dobozonként, vagy 9 írté 6 dobozonként.

Felelős szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.
Kiadó és laptulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischer Filipova, kam se predplate i obznane pošiljau.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjedan jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broj koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse« »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Kak sem obljubil čmele?

Još sam vu selsku školu hodil, kad je Gondos Janos staret, gdo je dugo vrtlar bil vu Tarjšanu pri grofovih, kupil susedovu hižu, te se vu naše selo priseljil. Kad se već to i dohaja novomu susedu, je došel i k nam pohajat, pak je mojemu tateku povedal, da je već stari, delati već tak nemre, pak pod stare dpeve bi rad počival. svoj gazda hoće biti, jer hvala Bogu ima tuliko, iz česa budu on i njegova žena bez skrbi živeli. Pak sem mu je i tak volja, vu naše selo, gde je ne stranjski, im je on otdut išel k grofovskim, i žena bi mu vu onoj zemlji rada počivala. gde njoj roditelji prhniju.

Zabada v, rodnomesto navek rodnomesto ostane, vleče čoveka nazad, kakovogud dobro delo bi imel drugde.

Ravno smo fraj imeli, kad se je jednoga lěpoga jesenskoga dneva Gondos bácsi doseljil na tréma kolah vu novi stan.

Mi smo jako gledali to selitbu. Ne zato, kak da selitbu još nebi bili vidli, jer gda vntue gosp. navučitelj selili k nam, smo mi sek i dečki nekoje stvari pomogli nositi tssur.

To smo gledali mi naj bolje vu ovoj selitbi, da su na zadnjih kolah k ladicam spodobne stvari bile te još su i krova imale.

Kad smo pitali od kućiša, da kaj je nutri vu ovih ladicah, su rekli, da su tam nutri čmelice.

Dobro je, ali kakve čmelice moreju biti to, im pri nas nĕmaju čmelice takovu hižičku Vnogo sam si premišljaval ja to i nad plot sam lukal, kad je János bácsi po redu dolil zdeval na vrtu, pak kad je tam duže posluval pri čmelah sam ja moral vkrej skočiti od njih, jer jedna čmelica, kak da bi spazila, da na nje pazim, me je tak odtirala od plota, da sem tri dni nĕ ufal se prek lukati nad plot.

Pak ipak, kak sam se njim ljubezno znal radovati, kak letaju, osobito opoldan, kad su sa zumanjem takvu muziku napravile, da bi i za gostovanje dobra bila.

Ali blizu njih iti ipak sam se nĕ ufal!

Kad je već snĕg bil, Gondos bácsi je više krat na večer sa svojom ženom došel k nam. Međ spomenkom su se vnogoput i od čmelah spominali.

— Vidite sused — znal je reći János bácsi — lĕpo delo je to. Tak je to pri gospodarstvu, kak ruža kraj škrlaka. Lepota, te nĕ kakovo gud ništarmanje. Dam ja i vam čmelice, jako hasnovita živinica je to, budite srećni i vi s njom. Meni su vnogo lĕpib penez nabrojile vu šaku. Bormeš, i hižu su mi pomogle kupiti.

A kad pak smo mi išli prek k njim János bácsi je mojemu tateku medicu, a meni pak mojoj mamacu stara suseda je meda i kolača s medom znala dati. Zatem pak su donesli tak veliku ladicu, vu kojoj su bile čmelice, to je János bácsi za koš zval. Ka-

zali su mi kaj kakve sredstvo, koje jeden čmelar potrebuje.

Kad je već protulelje došlo, međ naj većim strahom sami išel k čmelicam. Ali po pravici ako rečem, zato sam se ipak bojal jako od njih. Navĕk mi je v pameti ona jedna čmela bila, koja me je od plota tirala.

Ali kak sam se raduval, kada nisu me bantuvale!

Ipak sam je ja najrajše iz dalka gledal, ali jer me je mamac nagovarjala, da naj samo idem sigurno k čmelam, zato sam navĕk išel vredo k njim.

Moji pajdaši su osobito jalni bili na moj med, ali kad su vidli, da mi je negda okolo bilo otećeno, druga pak obraz, te opet mi je ruka zgleđela vun. kak mali cipov, su se zaluvali nad menom.

Pak ja sam se već niti sada nĕ zaluval. Samo prvo vpićenje me je bolelo, više sam se niti ne brigal sa tĕm. Pak i János bácsi me je pod jednim brstil:

— Nikaj ne zato, dete samo tak bude iz tebe čmelar. Vidiš soldata vu taboru pikaju, seceju, pak nesme gori zeti, akoprem bolje boli ono od pikanja čmelice.

A ja niti za nikaj nebi bil rekel, da me boli čmelin zalec i tak sam se tak lĕpo privčić, da sam niti v pamet nĕ zel.

Već sam i čmele imel med njegovimi, on mi nje je dal.

Znal je on dobro, kak je treba sa detetom postupiti, akoprem je on niti jednu dĕ-

Z A B A V A

Tri istinska dogodjaji.

I. Povoljar (trinkgeld),

»Pesti Napló« od godine 1898. nam o tom pripovieda veselu dogodovštinu: Niekog dana predpodne dojde nekoliko stranjskih putnikah u Alcsutski park. Taj park ititi vrt je vlastništvo nadvojvode Jožefa. Kada bi jedno vrieme okolo po vrtu bili hodili te se liepoti istoga čudili, opaze na jednom drvu visoko gore čovieka, koj je pilicom to drvo kleštril, pak jer su ga po njegovoj iznošenoj bluzi, u koju je bil obučen držali za dielavca ili najviše za vrtlara, dovikne mu jedan putnik: »Hej, čujete prijatelji! Mi bi radi taj nadvojvodin vrt pregledati. Jeli nam je dopušćeno?«

»Zakaj nebi bilo: — odgovori vrtlar iz drveta.

»Nebi li nam vi hoteli sve pokazati, kaj je ovde znamenitoga« zapita opet putnik.

»Drage volje«, — odgovori vrtlar — »samo prije moram iz drveta dole slezti.«

I tim sleze vrtlar iz drveta te vodi to društvo okolo po parku i kaže njim sve liepote. On je bil izvrsan vodja; on njim je sve pokazival i točno tolačil tak, da su si putnici

opetovano u uha prišaptuvali i čudili se, kakovu izobrazenu i finu družinu ima nadvojvoda! — Kada su cielei vrt prošli i sve videli, dali su tomu vodji svaki svoj povoljar, koj je u svemu iznašal tri forinta, koje je on od njih zahvalnostjum prijel te ih je još do vrtnih vrat sprovel, gde su se onda međ međusobnimi nakloni liepo uljudno razišli i vrtlar se natrag u vrt povrnul.

Komaj da su nekoliko korakah izvan vrta prošli, kad to jedan to drugi veli: »Škoda, da nismo nadvojvodu videli!« I baš u tom njim dojde jedan vrtlarski dečko naproti, kojega odmah zapitaju: »Na koj način bi mogli nadvojvodu videti?«

»Baš sad ga moreju gospoda videti« — odgovori dečko — »eno ga tam u vrtu, gde se baš po lojtri na drvo penja!«

»Zar on tam u bluzi?« — zapitaju svi začudjeno.

»Je, on« — odgovori dečak.

Jedan drugoga pogleda i svi se zažare u licu. Onaj delavec ili vrtlar u ponošenoj bluzi, koj ih je po vrtu vodil te kojemu su dali povoljar od tri forinta bil je nadvojvoda Jožef sam u osobi.

Pri obedu se je radi toga nadvojvoda srdačno našalil, te je svojoj prejasnoj suprug, nadvojvodkinji Klotildi smejuć rekel:

»Vidiš ti moja draga, ja sam si danas svoj obed zaslužil« i time pokaže svojoj visokoj gospodji slavodobitno zaslužene tri forinte te joj veselo pripovieda, na koj način je on te novce danas u vrtu zaslužil.

Popoldan onda je on tu svoju zaslužbu nadielil među siromašku alcsutsku diecu.

2. Žrtva spovedne tajne.

Prije šest godinah bil je svećnik nadbiskupije Aix u francezkoj, abbĕ Dumoulin pred prototni sud stavljen tum obtužbom, da je nieku bogatu gospodju ubil i porobil. Sve prilike su za to govorile, da je on taj zločin izbilja počinił, a k tomu je onda pred sudom došlo još i to, da se nije niti branil nikakovimi dokazi za svoju nekrivnju, jedino čim se je branil, bilo je to, da je jednostavno tvrdil, da on toga počinił nije i dalje nikaj i onda je mućć i resignirano pustil sudbenu razpravu svojim tekom teći.

Ali baš to mućanje i njegovo resignirano držanje je u očih sudcev proti njemu govorilo i potvrđujvalo njegovu krivnju, jer u tako velikih stvarih nije dosta, da okrivljenik jednostavno reče: »Nisam učinil!« Tu je treba dokazah i ter kakovih za nedužnost. I tako se je onda uzelo, da mu je krivnja dokazana, već radi toga, jer se nije branil, i

te n e imel, nego dok je vrtlar bil, je svigdar jednoga inoša imel pod rukali.

Da vu  em sam sve pomagal ja J nos b acsiu okolo  melicah, i to budem povedal.

Od kraja sam samo gledal. Pottlam pak, kad sam se ve  priv il  melam i ja sam po priliki onakov  melarski inoš bil.

Tam sem bil, kad je na protuletje J nos b acsi  istil koše. Kak sam se znal zaljavati za mrtve  melice!

Vu ruke sam mu daval prazne seti, kad nje je vu koše d eval.

Zatem pak smo nekojim siromaškešim košom jesti dali.

Kad su  mele pušale smo nje prijeli. To je bilo l po i veselje, kad su se rojile,  mele! Zatem pak smo stepali onoga dobrog sladkoga meda. . .

Samo jedno ljeto, bolje reku  do zadnjega augusta meseca sam se raduval ja vu delu  melicah. Sa selskom školom sam svrsili tatek me je dal vu susednu varašku skolu.

Sa tezkim srdcem sam se razdružil od doma, osobito pak od malih  melicah.

Ali svaki me je sa t m miril, da vu vakaciji opet budem med njimi i ravno dobro. da bude s njimi najviše dela, dojdem dimo. Samo se naj l po vu im i vu varaški skoli, jer tak bude onda z mene  ovek.

Med i s medom kola  mi je takaj došel vu kofer na put, lahko je povedati od kud i od koga.

J nos b acsi je i to obe al, da bude skrb imel i na moje  mele samo se naj l po vu im, samo naj budem dober dijak.

Pak sam ja dober dijak bil. Tak l pe svedo be sam znal donesti dimo, da je želja bita na nje gledati.

Ve  sam zadnje ljeto hodil vu skolu, kad su mi roditelji napisali, da je siromak J nos b acsi ravno na same Trojake vumrl.

Plakal sam se za njega, od koga sam se tuliko hasnovitoga nav il,  emu sam od onda vnogo hasna vzela. —

— F. —

Spomenik Zrinyiev.

Vu denešnjim broju izka emo dar preločkog dru tva; sabiranje Dr. Csury Jen  ministarskoga tajnika, nadalje izka emo dare školskih decah  akove ke pu ke skole. Ime školskih decah mo i  itati vu magjarskim delu naših novin. Takaj denes izka emo dare drugih darovnikah iz Preloka i iz  akovca. Hvalu su vr dni stanovniki Preloga, koji i sami sabiraju dare za polepšanje spomenika Gasparicsa, pak nisu pozabili na nas.

Preločki gosp. varm. veliki sudac su opet poslali dare nekojih ob inah. A naš vr dni domorodec, Dr. Csury Jen  ministarski tajnik i medjimurskiz emeljski gospon, koj dal ko od svojeg rodnog mesta misli je na svoj dom i sabiral je za spomenik Zrinyiev, je takaj vr den na našu hvalju. Dobili smo dare prošli tjeden i od školskih decah  akove ke gradjanske skole, ove i druge dare budemo izkazali vu dojdudimi broji naših novinah. Svim gori imenutim budi l pa hvala za trud i za dar!

Vu prošlim broju smo dar (20 kor.) medjimurskih navu iteljov i drugiput izkazali. Zbog toga budemo vu denešnjim izkazu ovih 20 korun odbili.

Šestnajsti izkaz.

Kasino-T�rsarsk�r	Perlak	10 k
Sipos K�roly apotekar	>	2 k
T�th S�ndor ravnatelj	>	1 k
Dr. Csury Jen� minist. tajnik (drugiput izka�emo)	Budapest (10) k.	
Sz�cs Lajos min. tajnik	>	1 k
Pap Dezs� min. perovodja	>	1 k
Navratil �kos mn.	>	1 k
Samassa Aurel min.	>	1 k
Fábry István min.	>	1 k
�d�m G�za min. tajnik	>	1 k
Rambowski Jen� min. tajnik	>	1 k
Ary P�l min. tajnik	>	1 k
Bally István	>	1 k
Bálint Sándor	>	1 k
Bálint S�ndora gospa	>	1 k
Csury Jen� mlajši	>	1 k
P�lya Mihály ravnatelj Csáktornya	>	2 k
Heilig József (4. put)	>	1 k

Školska deca navu�itelja Sostericisa	Miksav�r	2 k.
Vdov. Wuts�k Mik�e Csáktornya	>	2 k.
Schrenk Ign�cz	>	1 k.
Schrenk Ign�czova gospa	>	1 k.
Školska deca pu�ke skole	>	12 k. 80 f.

Ukupno 46 k. 80 f.
Izkaz prošloga broja 1815 k. 48 f.

1862 k. 28 f.

Odbitak dvaput izkazanog dara 20 k. 00 f.

Sveskupa 1842 k. 28 f.

Sedamnaesti izkaz bude sledil vu sledećim broju naših novin.

KAJ JE NOVOGA?

Gdo iz l hka ho e  iveti.

Žalostni konec je došel prošle dane vu Tam sfalvi na Bencze familiju, koja je ve  zdavnja vu hudim glasu stala vu celoj ob ini. Ta familia je tak reku  dru tvo bilo, za na nikaj d vanje ljudskih ženah, vnogo nesreće su napravili vu selu med ženami i muži. Stara vdovica je lovila žene a tri sini pak su je k sebi zeli te su tak »iz l va«  ivel s njimi. Svi tri su takve žene imali. Ali samo tak dugo, dok je iz njene vrednosti bilo kaj, kad je minulo, onda su vun lutili, pak za drugom gledali. Tak su ravno k sej dobili prošlog tjedna F l p Vincze muža ženu. Ali vkanjeni mu  je n  pustil na stran stvar. Sa svojimi dv ma brati je k Benczeovim išel, gde su se poćeli svaditi. Vu svadju se je i stara Bencze vdovica pustila, ali ne svojoj nesreću, jer ju je F l p Vincze tak vu glavu vudril, da je taki vumrla. Ravno tak su zaktali tri brati i Bencze Mišku, gdo je k sej zel ženu F l p Vincze Iztraga teće.

Velika tu a.

O. m. 16-ga je med Vara dinom i Pusztafa ob inom velika tu a padala. Velju, da je kak oreh velika bila. Tu a je velikoga kvara napravila, osobito pak med kuruzom.

on bude na doživotnu tamnicu odsudjen i u Novu Caledoniu odpraćen, gde se sami veliki krivci nahadjaju.

Ovde je taj nesretni svećenik sproved med sameni korenitilmi zloćinci tri godine, ali zato zdvojil nije, jer je uvijek svoje ufanje stavljal u Boga i zažgano mu se molil, da bi se njegova neđužnost odkrila.

Sad se poslie trih godinah dogodi, da je zvonar toga svećenika teško zbetezal, pak kad je videl, da mu se smrt približava i dušno spoznanje mu nije mira dalo, dade si dopeljati izpovednika a na nagovaranje ovoga, poslie izpovedi dva sviedoka, pred kojimi onda javno, izvan izpovedi o ituje, da onu bogatu gospodju, za koju je njegov gospodin plebanuš abb  Dumoulin doživotno u tamnicu obsudjen, je on sam umoril i porobil. Zvan toga o ituje on tu pred sviedoki da se je on dan, kad je umorstvo na videle izašlo, pred svojim plebanušem abb om Dumoulinom izpovedal i u spovedi mu taj cin povedal.

Anda je plebanuš abb  Dumoulin pravoga poćinitelja toga zloćina dapaće i poznal i to još prije nego je sumaja na njega pala te ga pred sud dovela, gde je bil tako strogo odsudjen; ali nikaj ga nije moglo sklonuti na to, da izpovednu tajnu svoga zvo-

nara izda. Polag svih duševnih i tielesnih mukah, dok je sud trajal, i poslie med samemi zloćinci u Novoj Kaledonii (kakti kod nas l ava ili Lepoglava), i polag svega toga, što je dapaće i znal tko je poćinil zloćin, miesto koga bude on ovde trpel, dok bude živ, on ipak nije poćinitelja niti jednom rieću oddal, jer mu je ovaj to u izpoviedi o itovao, ve  je bil niemi kak riba.

Sada, kad je sud, na izjavu umirajućega zvonara cielu stvar znoviu  u ruke prijel, bude abb  Dumoulin neđužnim proglašen i na slobodu pušćen te se je povrnul natrag u Francesku, gde ga je njegov biškup odmah prijel te ga uzpostavil u prijašnje, a odsudom izgubljene  asti, pak je on danas nad onimi istimi farniki plebanuš, nad kojimi je bil prije svoje nesretne odsude.

3. Riedka zahvalnost.

Bilo je to godine 1890-e, kad je u zimi neki vandracev išel po kerepeškoj ulici u Pešti, pak se je navrnul u jednu kuću i onde baš naproti dojdudju gospoj prosil za nekaj jesti, jer da ve  od osam dni gladuje, pošto nemre dobiti dielo. U varoših je takovo prosjaćenje prepovedano i na to imadu policajni organi paziti, a koga pri tom zateku, on bude radi prosjaćenja zatvoren a

poslie per šub u svoju domovinu odpraćen, a to je i pravo, pošto on, koj nema diela, nije mogući iz prozjaćenja u stranskem varau živiti, nego se onda takov bez diela, prosjacksi, meštarski deti  od nevolje pusti u tatbinu i bude nesretan za cieli život.

Tak je i ovoga našega vandraceva na uglu stojeći organ policije duže vremena motril, jeli tobož nebude prosja il. Ali kad ga je videl u kuću oditi, odmah je išel za njim te ga je u hodniku, gde je pred gospojom za jesti proseći, stal odkrite glave, hotel aretirati radi prosjaćenja. Medjutim se je mladićevo uljudno ponašanje dopalo i ona policisti izjavi, da je taj mladić došel simo, jer ga je ona pozvala, za da joj tepihe izpraši. Makar da to i nije bila istina, ali diećić je bil ipak oslobođen, jer ga pod timi okolnostimi nikakov policaj nije imal pravo aretirati, ve  se je obrnul i otišel opet na vugel, na svoje miesto stat.

Mladi  oviek, od meštrije ba var (pintar), ali bez diela, bil je domišljatog gospoj vrlo zahvalen, da ga je toga špota, najprije — zatvoren, a onda u domovinu pod šubom praćen biti, svojom dosietljivostju oslobodila k to tim više, jer mu je još dopustila, da slobodno dojde svaki dan ob poldan u njezinu kuhinja, gde je bilo kuharici na-

Na nekojih mestah je na nikaj dela sčetu. Ravno ovog dneva je i v Dráva-Vásárhelyu veliki viher bil, ali tuča nije išla.

Strela je vudrila.

Velika grmljavica je bila o. m. 16-ga; tak je šumelo kak da bi zadnji den bil svetu. Viher je drevje trgalo, vtičice su se pod krove potegnule, ljudi su Boga molili, sve je trepetalo od straha. Najedenkrat je jako shrumelo, te je strela tak počila vu mesnicu Meider Móra ošterijaša vu Dráva-Vásárhelyu, da se je celo stanje steplo. Niti dimnjak je ne mogel na svojim mestu ostati, nego se je doli zrušil. Na sreću se vekši kvar nije pripetilo.

Ogigtana familia.

Totzauer József muzikaš iz Titela je o. m. 15-ga po poldan za betežno svoje dete 2 litre mléka kupil, kaj su onda cela familia pili. Komaj je minulo fertalj vure, da je betežno dete počelo kricati a za njim i drugi četiri. Žena je taki k deci hotela iti, ali je doli opala, ravno tak i muž, koj je knoj hotel iti. Na veliku larmu su susedi nutri vdrli vu hizu, kad su strašno videli, da žena, muž i pet decah na zemlji ležiju. Jeden redar je taki po doktora poslal, koj je taki došel i konstateral je, da je familia ogigtana. Na betežnim detetu je pomoći već ne moglo biti, za pol vure je vumrilo; i malo je ufanja, da bi i ostali ozdravili. Iztraga je podignjena bila i ženu, koja je mléko prodala, su prijeli. Ona je valovala, da je vu mléku jeden giftni pavuk opal, koj je ogigtal sve mleko. Ženo vlovleno držiju.

Sa možarom streljeni.

Velika nesreća se je pripetila vu Turidi občini. Svetka su držali, i kak je to stara navada, sa možari su streljali. Med strelanjem se je onda velika nesreća pripetila. Poleg možarov je bil Jójkitz Budumer i Radoszavljev Milos odredjeni. Kad se je svečanost počela, su ovi dva strelali iz možarov. Pri drugim nabijanju se je onda pripetila nesreća. Zadnjega možara je nabijal Radoszavljev Milos, kad su iz občinskih hižah znak

loženo, siromaka dietića nrhnaniti, dok si negde dielo najde.

To je trajalo tri tjedna da je tam hodil svaki dan jest, a onda je zginul i nikaj se više nije o njem čulo.

Jednog dana, godine 1896, pozvoni na vratih pomenute gospoje netko, a kad ona odpre vrata vidi pred sobom otmienoga gospona i mladu gospu stali; gospon se odmah očituje, da je on bivši onaj bez diela vand-ravec, kojega je onda prije šest godinah ona špota oslobodila, a sada joj se je došel liepo zahvaliti. On je najme došel si Budapeštansku izložbu poglednuti, pak je tom prikum i svoju dobročiniteljicu od onda poiskal. Pripevedal je, da je majstor u Pozsony-u te da mu dobro ide, nedavno se je s ovde prisutnom mladom gospum oženil te je sretan. Za zahvalnost pako joj je donešiel umietno načinjenog lagviča od pet litrih, svega okovanog žutim mesingom i takovom pipicom, — prava originalna liepota — u kojega se samo vino natoči i na stol metne-a svaki onda samo, kad hoće, podmetne časticu te pipicu odškrne — vince naj curi. ! —

Kollay Em.

dali na strelanje. Jójkitz je prijel stanju da bude vužigal jedno za drugim je možare. Na hitrom tam došel do zadnjega možara kojega je još nabijal mu pajdaš. — Vu velikim dimo je Jójkitz nikaj ne videl i stanju je tam podržal k možaru. Iz možara je vun plesikulul oženil i kad se je dim razišel strašno je bilo gledati, da nesrečni Radoszavljev ves zmrcavjeni leži na zemlji. Sreća je, da je možar samo s prahom bil nabit, jer ako bi i zemlja bila, bi sigurno ga širom razneslo. Siromaškoga čoveka su dimo odpeljali i doktora su dozvali k njemu.

Sigurni dečec.

Jednoga sigurnoga dečeca čin čitamo vu jednih peštanskih novinah. Vu Szalárdu se je osem ljet star Szabó Jóska kupal vu Berettyó vodi. Od kraja se je samo kre kraja kupal, ali potlam je i dalje išel nutri. Najedenkrat se je samo vtapljati počel. Več se je tak vidlo, da ga nigdo nebude oslobodil, kad je najedenkrat 12 ljet star Balázs József, gdo je onud hodil onak sa opravom skočil vu vodu i sa velikim trudom oslobodil već na pol vtopljenog dečeca. Vezda već niti jednomu nikaj nefali, samo Szabó Jóska bude duže vremena naprijatelj vodi.

Cigani med sobom.

Za lasi zdignuti dogodjaj se je pripetil vu Csikéria občini poleg Zombora. Tam cigani imaju svoje kolibe, dovezda 14 familiah med njimi Kolompár, Buford, Lakatos, i Sári familia. Ova zadnja familia se je sada nēdugo doseljila sēm, ali na hitrom je veliku nesreću donesla na sve cigane, jer Sári-familie gazdavost, 18 ljet stara Mari, vu koju su jedno za drugim se zaljubili svi cigani. Ciganice, kad su začule, da što je kriv kmanjosti njihovih mužov su se dogovorile, da ju skoncaju. O. m. 16-ga, kad je Sári Mari k poloku išla po vodu, su nju ove druge ciganice napazile, te kad je tam došla, su nju tući počele, lasi su njoj trgale, a zatem pak su njoj vužinca dele na šinjak te su ju zagutile. — Na krič su tam dobežali roditelji i brati nesrečne puce, pak onda i dva, koji su ju prije ljubili sa količi i takvu bitvinu su napravili, da su Kolompár Józsi, Feri, Lakatos Panna, Bunford Kati i Bunford Mari mrtvi ostali na bojnom mestu. Prestrašeni cigani su samo za tri dni javili stvar sudu i rekli su, da su se mrtvi sami med sobom zaklali, ali iztraga je na istinu cele stvari došla, pak zato vezda svi cigani, 47 njih je, vu reštu sediju.

Ubojstvo.

Bedő János jagar iz Zalaapáti marofa je prošloga meseca 30-ga vu šumu išel, da dova razdeli. Iz dalka je klucanje čul s sekirom, pak je zato prama glasu išel, te tam našel tri mužke dečke, koji su gnjezde plicah jemali. Jagar poleg zakona nje je opomenul, da naj ideju doli iz drēva i čizmu jednoga je za fant zel. Dok je on imena krivcov vu knjigu pisal, zatoga je jeden dečko za hrbet mu došel, te ga tak vu glavu vudril sekirom, da se je taki doli smletel i vumrl. Sest dece je ostavil. Krivca su prijeli.

Vumrla je pod gostovanjom.

Najlepša puca je bila vu Kis-Artánd občini Bátonyi Juliska, koja je sa celom vručinom ljubila jednoga k njoj priličnoga dečka. Ali mladi su se ne mogli združiti pred oltarom, jer je to Juliske otec ne dopustil, on je jednoga bogatoga 40 ljet staroga mu-

ža zezbal za nju. Juliska nije niti reči rekla proti tomu. Kak nema je podnesla i to, da su na nju oblekli belu opravu, te vėnca njoj deli na glavu, da bude tak išla na zdavanje. Svi su već skup bili, da ideju vu cirkvu, kad se je najedenkrat strelba čula iz Juliskine hiže. Nutri su vdrli k njoj, ali nju su već mrtvu našli. Vu občini je prama dečki, kojega je Juliska ljubila, i prama njenomu ocu, koj je obnorel, veliki sučut.

Nepoznata dobročiniteljica.

Poleg Eperješa poleg jedne gliboke vode su se dvē črne opravne žene šetali. Najedenkrat su samo deteče kricanje za pomoć čule, te je jedna žena bez svakog premišljenja vu vodu skočila, da oslobodi dečeca, koj se je tam vtaplal. Zatem pak su dale išle, kak da se nikaj nebi pripetilo. Dečec je špitalskog sluga tri ljeta star sin bil. Da gdo je bil ta dobročiniteljica, se nezna.

Poplava.

Vu Csevatnom občini je velikog kvara napravila Ika voda. Ljudi su ravno vuni delali na polju, kad je velika voda došla i sve odnesla kaj njoj je vu put opalo. Jedno dete je žrtvom poslalo vode. Poplava je jako velika bila i vno go kvara napravila, akoprem prošle dane vu Csevatnom niti kapljep deždja nije bilo. — Iz Bottornya nam javiju da Mura sa velikom pogibeljom se grozi onim občinam koje kre nje stojiuju. Voda je tak narasla da je već iz jarka vun vudrila. Zrok tomu je vno go deždja, koj pod jednim pada.

Nekaj za kratek čas.

Na reštauraciji

Jeden gost koj je zaradi svojega velikoga trbulha komaj vlezul črez vrata vu gostionicu, sede si k stolu i silnim glasom zove kelnera.

Za mali čas dojde jeden suhi kelner, koj je od velike mršavosti komaj vtekkel za sobom ténke nogice.

Gost ga pita, da jeli ima kaj za jesti. — O je! prosim, tu si moreju zezbali, kaj god hoćeju. Moreju dobiti juhu, govedinu, tetelinu s vulgorki, cušpeiz, pečenku itd. itd.

Gost: Dobro je dobro! Samo sam vam to štel povedati, da za Boga miloga, ječle od vezda bolje i više, ar se bojim, da vas od vetrič, koj čez odprta vrata puše, vun odnese čez ovaj oblok na šinje i poleg toga se još velika nesreća more pripetiti s vami. —

Hrusóczy Elek.

Gabona árak. — Ciena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor. érték
Buza	Pšenica	14.80 —
Zab	Zob	14.60 —
Rozs	Hrz	14.00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	11.70 —
» » ó	» stara	00.00 —
Árpa	Ječmen	12.00 —
Fehér bab uj	Grah beli	13.00 —
Sárga » »	» žuti	13.00 —
Vegyes » »	» zmēšan	10.80 —
Lenmag	Len	22.00 —
Bükköny	Grahorka	14.00 —

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nagykanizsai m. kir. dohánygyáruda
mint a m. kir. osztálysorsjáték főelárusítója.

Nyeremény a leg-
szerezésebb esetben
egy millió korona.

**LEGNAGYOBB
NYEREMÉNY-ESÉLYEK!**

Magy. Kir. Osztálysorsjegyek.

Sorsjegyek az I. osztályhoz:

1/1 sorsjegy ára	12 kor.
1/2 " " "	6 " "
1/4 " " "	3 " "
1/8 " " "	1.50 " "

Előnyök: Gyors és pontos kiszolgálás, a vevők minden húzás után értesítettek, s nyeremények rögtön kifizettetnek.

Portomentes levelezés.

Megrendelések a vidékre legcélszerűbben s portomentesen az általunk küldendő postatakarékpénztár útján eszközöltek, s csak első becses megrendelését levelező lap útján kérjük.

Nagykanizsai magy. kir. dohánygyáruda
főelárusító.

Nagy-Kanizska m. kr. velika trafikna duhana
kakti glavna prodaja lozov m. kr. razredna lutrija.

Vu najšrečnejšim
slučaju je moči gvinuti, **jeden milion korun.**

**Najvekša
sreča za gvinuti!**

Magj. kr. razredna lutrija.

Lozi k I. razredu:

1/1 loz košta	12 kor.
1/2 " " "	6 " "
1/4 " " "	3 " "
1/8 " " "	1.50 " "

Napredki: Brzo i točno odbavljanje, kupci se po svakim vlečenju da na znanje i gvinjena svota se taki izplati.

Odgovori besplatno.

Nabavljene na okolicu se najbolje more besplatno sa po nas poslanim cheque-listom včiniti i samo prvo nabavljene po putu poštarke karte prosimo.

Nagykanizska m. kr. trafikna duhana
kakti glavna prodaja.

927 8-10

A szőlő peronoszporája
ellen való védekezéshez legjobb anyag a
A Dr. ASCHENBRANDT-féle

„Bordóipor“

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban á kg. 70 fillér,
10 és 5 kgos zsákokban á kg. 74 fillér.

Használata olcsóbb, biztosabb, a levélhez jobban tapad mint a rézgálicz, a permetezőzt sohasem dugítja.

A magyar-óvári m. kir. gazdasági academia növény-életani állomása kísérletének lényes eredménye; 450 magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjtalanul megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, (V., Alkotmány-utca) 31. sz.

Megrendeléseket elfogadnak vidéki a megbizottak is.

Megbizottak:

Liszt és Brodnyák Stridó, — Szalmay József Csáktornya.

964 2-3

Ki lakását **poloskától** tökéletesen s biztosan

megakarja szabadítani, az használja

**Kartmann és
Mittler Bécs „100 arany rovarpor“-ját**

mely 50 év óta a legnagyobb sikerrel használtatik.

Bolhák, konyhabogarak, legyek stb.

férgek kiirtására legbiztosab szer a

**Kartmann és
Mittler-féle „Unikum“ rovarpor**

üvegekben és szórólapdában.

Főraktár: Strahia Testvéreknél Csáktornyan.

Csak akkor valódi
ha az üveg ezen
védjeggyel van ellátva.

**100
Arany
egy
poloska**

Törvényesen védve.

Dr. Zakál Lajos

csáktornyai ügyvéd

irodáját május hó 10-től

Perlakra

saját házába (előbb dr. Szabó Zsigmond-féle ház) helyezte át.

Dr. Zakál Lajos

čakovečki fiškaliuš

je svoju kancelariju 10-ga majuša vu

Prelog

vu svoju hižu (predi dr. Szabó Zsigmondova hiža) premostil.

935 7-10

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zakál Henrik ügyvéd által képviselt Cserncsecz Jakabné végrehajthatónak Trojok Mihályné végrehajtást szenvedő elleni 18 k. 90 f. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a n. kanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. jbiróság területén levő II. hegykerületi 125. sztkv. A+224. hrsz. ingatlan $\frac{1}{8}$ részben 147 k. 62 $\frac{1}{2}$ f.; u. o. 229. hrsz. 1 hold 435 \square öl ingatlan 154 k.; u. o. 297. hrsz. ingatlan 90 k.; u. o. 228. hrsz. ingatlan 388 k.; u. o. 227. hrsz. ingatlan $\frac{1}{8}$ része 72 k. 50 f.; u. o. 567. sztkv. 476. hrsz. a. ingatlan 332 k. 22 f. becsárban az árverést ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelle és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1901 évi július hó 5. napján délelőtti 10 órakor

a II. hegykerület községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelelt árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelelt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 70. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. 974

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
Csáktornyán, 1901. május 8.

126. és 415. sz. v. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járás-bíróság 1901. évi 168. 265. 1901. 290/1. sz. végzése következtében a Muraközi Tkpénztár, a Csáktornya-vidéki Tkpénztár és Toplek Jakab és neje szent-ilonai lakosok javára Krizsmann Jakab s t. tótfalui lakos ellen 228, 160, 200 és 130 k. s jár erejéig 1901. évi április 15- és május hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 900 kor. becsült u. m. Krizsmann Jakabnál: 1 szekér, 1 kancsaló, 3 kukoriczakas, faragott épületfa, 1 sertés és egyéb gazdasági felszerelvények; Kukovecz Jakabnál: 1 szekér és 1 kancsalóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. jbiróság 1901. V. 168/2. és 265/2. sz. végzesei folytán 228, 160, 200 és 130 kor. tőkekövetelések és ezek összes járuléka erejéig Tótfalun leendő eszközlésére

1901. évi július hó 1. napjának délelőtti 10 órája

határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy Kukovecz Jakabnál az árverés csakis a Muraközi Tkpénztár végrehajtható javára fog megtartatni.

Kelt Csáktornyán, 1901. június 15.

975

Glavina János.
kir. bír. v. hajtó.

970 2-3

A szőlő**OIDIUM betegsége**

ellen a legjobb szer

Dr. ASCHENBRANDT-féle

r é z k é n p o r.

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban á kg. 50 fillér;
10 és 5 kgos zsákokban á kg. 54 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja; ajánlatosabb, — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy a kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Sok termelő megtakarított vele egy permetezést a peronospora ellen és megvédte vele szőlőjét az őszi rothadástól.

■ Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest, (V. Alkotmány-utca 31. sz.)

■ Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbizottak is.

Megbizottak:

Liszt és Brodnyák Stridó — Szalmay József Csáktornya.

Huzás visszavonhatatlanul
1901 Junius 25^{én.}

Főnyeremény
30.000
korona értékű.

Concordia sorsjegyek
à 1 korona.

ajánlja:

a Csáktornyai Takarékpénztár.